
Akhnaton - farao og kjetter

ARTIKKEL

ALBRETSSEN CS

ALBRETSSEN C

Sammendrag

Akhnaton er av flere historikere betegnet som verdens første individualist. Han var sønn av farao Amenhotep III og dronning Teie, og vokste opp ved et hoff preget av stor luksus. Amenhotep III hadde arvet et imperium hvis fiender var nedkjempet og passivisert. Han skildres som veik, i motsetning til Teie, som var foretaksom og intelligent.

Den unge tronfølgeren var en begavet, filosofisk anlagt mann med interesse for kunst. Han arvet foreldrenes skepsis overfor presteskaper, som hadde en sterk posisjon. Da han ble farao, skapte han en ny og monoteistisk religion med en vennlig gud, symbolisert ved solskiven, Aton. Han utnevnte seg selv til yppersteprest og ble dermed den som skulle forrette. Således gjorde han tallrike prester arbeidsløse.

Hans gudsbilde er kanskje skapt ut fra et savn av en varm morsskikkelse, en antakelse som objektrelasjonsteorien innen psykoanalysen ville kunne støtte.

De Akhnaton-statuerne som er funnet, viser en mann som kan lide av akromegali. Hans maktesløshet i sine sisteregjeringsår kan også skyldes en utvikling av denne endokrine lidelse.

Publisert: 20. mars 1999. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. september 2026.